

Møde i Globalt Fokus' styregruppe

Dato: onsdag d. 5. februar kl. 15.00-18.00

Sted: Globalt Fokus, Rysensteensgade 3, kld., lokale "Undergrunden"

Tilstede: Kristine Mærkedahl Jensen (Sex & Samfund), Jeef Bech (CISU), Mads Klæstrup Kristensen (SOS Børnebyerne), Jesper Højberg (IMS), Line Brøgger Kjærgaard (DH), Jakob Kronik (Verdens Skove), Jonas Nøddekær (Folkekirkens Nødhjælp), Julie Koch (Danmission), Anne Louise Carstens (Mellempøkeligt Samvirke), Lars Koch (Oxfam Danmark) og Rikke Nagell (AIDS-Fondet).

Fra sekretariatet: Mette Müller Kristensen (direktør) og Sarah Wolf (ledelseskonsulent og referent) samt Rebekka Blomqvist (chef for politik og analyse, deltog under punkt 1-7), Emma Byrne (chef for engagement og læring, deltog under punkt 1-5), Christian Mortensen (økonomi- og administrationschef, deltog under punkt 1-5) og Julie Arrildt (politisk rådgiver og tematisk ansvarlig: civilsamfundets råderum og menneskerettigheder, deltog under punkt 6).

Referat

	Punkt	Ansvarlig	Formål
1	Godkendelse af dagsorden	Kristine Mærkedahl Jensen	Godkendelse
	Kristine bød velkommen til styregruppen (SG) og til den nye ledergruppe i Globalt Fokus (GF), der deltog i første del af mødet – Christian Mortensen, der er ny økonomi- og administrationschef, samt Rebekka Blomqvist og Emma Byrne, der fra 1. januar 2025 er hhv. chef for politik og analyse samt engagement og læring. Kristine gennemgik dagsordenen, og fortalte at der arbejdes med at udbygge dagsordenen med f.eks. introduktion af nogle punkter og tydeliggørelse af det strategiske ophæng, hvor det er relevant, og opfordrede SG til at skele til dette både i forberedelsen og undervejs i møderne. Dagsordenen blev godkendt uden yderligere kommentarer.		
2	Referat(er) fra sidste møde(r)	Kristine Mærkedahl Jensen	Orientering
	Kristine fortalte at referatet fra det konstituerende møde i december formelt var godkendt. Der var ikke yderligere kommentarer eller opfølgning.		
3	Introduktion til Globalt Fokus	Mette Müller Kristensen	Orientering
	Kristine introducerede punktet, og gav ordet til Mette. Mette fortalte at hun ville (gen)introducere Globalt Fokus bredt set, og indledte med at fremvise en Rubik's Cube som billede på GF's mange dimensioner. GF er en sammensat organisation med mange sider, og indimellem kan enkelte af siderne blive glemt eller underbelyst i fornemmelsen af hvad GF er, fra de forskellige vinkler. Mette fortalte videre at der de sidste tre år er sket meget med GF. Der er arbejdet målrettet for at skærpe det strategiske fokus og sikre en tydeligere fortælling om hvad GF er, kan og skal være, og for at organisationen afspejler den ønskede størrelse og rolle til gavn for medlemmerne. Større omsætning og sekretariat stiller større krav på alle mulige måder, og Mette understregede, at SG har en vigtig rolle i at holde det overordnede strategiske blik og forståelse for GF, og bygge videre på det eksisterende og aftalte. Ligesom sekretariatet udvikler og tilpasser arbejdet til den udvikling, forventes dette også af SG, hvilket forudsætter at SG har viden og forudsætningerne hertil, og har blik for de forskellige dimensioner, der udgør GF. Mette præsenterede herefter de forskellige dimensioner, eller siderne af Rubik's Cube, inkl. GF's strategi og toårige strategiske indsatsområder, medlemmer (herunder aktuelle arbejdsgrupper og øvrige muligheder for medlemsengagement) og SG, eksterne bevillinger, budget og puljer, sekretariat og den interne organisering (to teams – indflydelse og fællesskab – samt stab) samt internationale netværk og repræsentation.		

	Udover planer og prioriteringer på bevillinger, fremskridt mm., fortalte Mette at der i 2025 også ville være særlig opmærksomhed på de politiske processer omkring ny udviklingspolitisk strategi, Danmarks EU-formandskab og det danske sæde i FN' Sikkerhedsråd, samt fokus på civilsamfundets rolle og råderum, medlemsengagement, den organisatoriske udvikling (herunder flytningen) samt hvad der skal ske efter 2025. Særligt ift. sidstnævnte, inviterede Mette SG på banen ift. retning og prioriteringer. Kristine takkede Mette for præsentationen. SG kvitterede for en god indflyvning til arbejdet. SG spurgte til organiseringen på sekretariatet og sammenhængen med arbejdsgrupperne. Mette fortalte at strukturen med to teams er ét år gammel, og at teamlederne fra 1. januar også har personaleansvar, og uddybede hvilke områder, der ligger i hhv. indflydelse (politik og analyser inden for alle tre fremskridt) og fællesskab (engagement, læring og puljeforvaltning inden for alle tre fremskridt). SG drøftede herefter SG's rolle og bidrag til et dygtigt og professionelt sekretariat, og efterspurgte hvordan SG kan arbejde som styregruppe. Her blev områderne civilsamfundets rolle og råderum samt tiden efter 2025 fremhævet som vigtigt for SG. Dette ledte til næste punkt på dagsordenen om forretningsordenen.		
4	Forretningsorden for styregruppe og forretningsudvalg	Kristine Mærkedahl Jensen	Godkendelse
	Kristine præsenterede punktet, og forklarede at forretningsudvalget (FU) med hjælp fra sekretariatet havde revideret forretningsordenen for SG og FU for 2025, som SG havde modtaget forslag til. Forretningsordenen besluttet hvert år, og med opdaterede vedtægter og nyt forpersonskab var forretningsordenen blevet arbejdet ekstra godt igennem denne gang, også for at forretningsordenen afspejler praksis. Kristine understregede at forretningsordenen skal beskrive hvordan de overordnede formål for GF's arbejde, som beskrevet i vedtægterne, udmøntes i praksis, herunder omfanget af FU's og SG's arbejde. SG kvitterede for det forberedende arbejde, og fandt beskrivelserne af FU's arbejde klart. SG fortsatte herefter drøftelsen af hvordan beskrivelsen af SG som organisationens ledelse i vedtægterne kan hænge bedre sammen med formuleringen af forretningsordenens første punkt. Dette mandede ud i en anbefaling om at tydeliggøre SG's generelle/selvstændige rolle vs. SG's rolle ift. sekretariatet. Det blev understreget, at SG har en vigtig opgave i at følge op på implementeringen af strategien. I forlængelse heraf blev det drøftet, hvordan en evt. selvstændig politisk indflydelse adskiller sig fra arbejdet i GF's arbejdsgruppe for public affairs (PA-gruppen). SG så et særligt ansvar for at værne om civilsamfundets råderum, hvor PA-gruppen koordinerer og informerer ift. politisk indflydelse. Kristine takkede for input, og opsummerede at FU ville arbejde videre med forretningsordenen ud fra ovenstående bemærkninger, for at tydeliggøre særligt det første punkt. SG ville modtage et nyt forslag med henblik på godkendelse på næste møde. Kristine opfordrede til at dele gode eksempler og inspiration fra medlemmers egne forretningsordener.		
5	Årshjul for FU/SG 2025	Kristine Mærkedahl Jensen	Orientering og evt. input
	Kristine fortalte at sekretariatet, på baggrund af input fra SG og FU, havde udarbejdet et årshjul for 2025 med placering af strategiens hovedelementer for at SG kan følge op og monitorere over året. Kristine uddybede at der er lagt op til at drøfte både indflydelse og rettigheder på seminaret som forlængelse af introduktionerne i dag, magtbalancer i juni samt bæredygtighed og fællesskab (medlemsengagement) i august forud for generalforsamlingen, der i år ligger i september. Selve organisationen var ikke på som selvstændigt punkt på SG-møder, da det er forankret i FU. Kristine bemærkede, at det kunne være en god idé at afsætte tid til at vende aktuelle processer, særligt i lyset af alt det, der sker for tiden, og efterspurgte øvrige input til årshjulet. SG spurgte til beslutningen om at flytte seminaret til foråret, hvortil Mette svarede at det var grundet flytningen af generalforsamlingen til 3. kvartal. Der var ikke yderligere input.		
6	Civilsamfundets rolle	Rebekka Blomqvist og Julie Arrildt, GF's sekretariat	Orientering

<i>Strategisk ophæng: rettigheder</i>		
Kristine gav ordet til Rebekka Blomqvist og Julie Arrildt, der er politisk rådgiver og tematisk ansvarlig for rettigheder og civilsamfundets råderum. Rebekka fortalte, at sidste års stigende politiske pres på civilsamfundet i Danmark har givet anledning til at give SG en orientering om GF's arbejde med civilsamfundets plads i det danske demokrati, med en videre drøftelse planlagt på seminaret. GF har indtil nu primært støttet op om medlemmer og stået fast på de principielle spørgsmål. Noget er nemmere at kategorisere som en krænkelse af civilsamfundets råderum end andet, men der er ikke tvivl om at krænkelse af civilsamfundets råderum rykker tættere på. Udviklingen foregår både globalt og i EU, men der er også et tiltagende pres i Danmark. Rebekka fremhævede, at GF ikke blot bør være reaktive, men også har en proaktiv tilgang, f.eks. ved at opbygge et narrativ og danne alliancer, så vi står stærkere, og med forslag om at flytte samtalen til at handle om civilsamfundets plads i demokratiet (fremfor blot råderum), som taler ind i en stolt dansk selvforståelse. Julie A. gennemgik herefter arbejdsplanerne i aktivitetsplanen, som indeholdt interessevaretagelse, herunder dialog med politikere og udvikling af positionspapir, beredskabsplan, monitorering, evidens og data, herunder dialog med Institut for Menneskerettigheder (IMR) om deres monitoreringsrolle og monitoreringsurveyet under Fundamental Rights initiative (FRI), narrativer og allianceopbygning, herunder dannelsen af nye alliancer europæisk samt udarbejdelse af <i>spectrum of allies</i> analyse i Danmark, også med aktører i andre sektorer. SG takkede for oplægget. SG fandt det godt at arbejde med alliancer, og foreslog også at se mod virksomheder og medier, og spurgte til, hvilke andre alliancer, sekretariatet havde planer om at opføre, herunder aktører udenfor sektoren og som der sjældnere samarbejdes med. Julie A. svarede, at det f.eks. kunne være partier og tænketanke, der kunne bidrage til at tale sagen for civilsamfundet. Mette tilføjede, at GF pt. bringer dette op i alle eksterne møder. SG foreslog, at opbygning af alliancer og koalitioner også kunne bruges i international sammenhæng ift. narrativer, og at dette også kunne tale ind i Afrikastrategien og risikoen for at miste værdifællesskab og -grundlag, som Danmark bryster sig af, hvis råderummet og grundlaget for civilsamfundsorganisationer ude i verden indskrænkes. Der var opbakning til at italesætte arbejdet med begreber som demokrati og frivillighed fremfor råderum, hvor civilsamfundet opleves relevant. Det blev foreslået at styrke det folkelige, hvor civilsamfundets arbejde skal fremvises for at skabe opbakning (en form for reklametilgang), og en tydeliggørelse af at civilsamfundet består af folket og forenings-Danmark. Det kunne f.eks. være med et narrativ om Danmark i verden – at verden er kommet tættere på og påvirker danskerne mere. Der var også forslag om at aktivere frivillige i civilsamfundet bredt set, og ikke kun i udviklingssamarbejdet. Julie A. opfordrede til at dele idéer til formater for en sådan kampagne. SG fandt det godt at arbejde med evidens og monitorering, og bifaldt dialogen med IMR herom. SG spurgte til skabelsen af alliancer på tværs af Europa og globalt, hvortil Julie A. uddybede, at GF samler danske, europæiske og globale civilsamfundsaktører til webinarer netop for at lære af hinanden, f.eks. ift. lovgivning om <i>foreign agents</i>. Rebekka og Julie A. takkede for inputtene.		
7 Igangværende politiske processer ● Udviklingspolitisk strategi ● EU-formandskab ● FN's Sikkerhedsråd <i>Strategisk ophæng: indflydelse</i>	Rebekka Blomqvist, GF's sekretariat	Orientering, drøftelse og godkendelse
Kristine introducerede punktet om tre af de igangværende politiske processer om hhv. udviklingspolitisk strategi, EU-formandskab og FN's Sikkerhedsråd, som Rebekka Blomqvist, chef for politik og analyse, ville præsentere sammen med en status på USAID, COP og udviklingen i EU ift. civilsamfundets råderum. Rebekka fortalte at EU pt. var i gang med en proces, hvor alle bevillinger til civilsamfundet bliver gennemgået ift. at se på støtten til advocacyindsatser. En debat i EP få dage inden havde fået både fortalere og kritikere af dette i tale, og her blev der også rejst kritik af EU-kommissionens brug af civilsamfundsorganisationer som politisk instrument. Rebekka fortalte at GF selv er berørt af sagen pga. den nye EU-bevilling (EUPP5), og at GF prøver at presse på for en fælles europæisk linje ift. udviklingsbistanden gennem CONCORD Europe.		

Rebekka fortalte videre om udviklingen med pauseringen af USAID og konsekvenserne for det globale civilsamfund, der i høj grad finansieres af USAID. GF har indtil videre taget emnet op i nyhedsbrevet med en analyse, og der er et nordisk opråb overfor regeringerne på tegnebrættet. Berørte danske organisationer og deres partnere har mobiliseret sig selv uden for GF indtil nu, men sekretariatet vil følge udviklingen.

SG konstaterede, at der var blevet stillet et paragraf 20 spørgsmål herom, og Rebekka tilføjede at der politisk også var tale om en nødpulje til de berørte danske elementer.

Ang. COP orienterede Rebekka om at det også kommer til at fylde meget i år, særligt ift. Danmarks EU-formandskab. GF er i gang med at opstarte en arbejdsgruppe for COP30, som der er dialog med 92-gruppen omkring.

FN's Sikkerhedsråd

Rebekka fortalte at der i samarbejde med FN-arbejdsgruppen er udarbejdet en strategi for GF's engagement ifm. Danmarks sæde i FN's Sikkerhedsråd, hvor Danmark og civilsamfundet kan gøre en forskel de næste to år. GF startede allerede dette arbejde i 2022, og er nu godt placeret ift. Udenrigsministeriet (UM). Rebekka præsenterede strategien, herunder hovedprioriteterne, de strategiske mål, metoder og organisering, samt de forskellige initiativer planlagt.

SG havde nogle opklarende spørgsmål ift. samarbejdet med UM, og kvitterede ellers for orienteringen.

EU-formandskab

Indledningsvist fortalte Rebekka om at embedsværket står overfor et ekstremt travlt år, og skal f.eks. afvikle 4000 møder i efteråret som en del af EU-formandskabet. De danske prioriteter er sikkerhed, Ukraine, konkurrence, samhørighed og sammenhold, og selvom Danmark i formandskabsrollen skal reflektere de samlede lande, ser GF det også som en dagsordensættende rolle.

GF har to forskellige EU-bevillinger med initiativer vedr. formandskabet, ligesom der er dannet en ny arbejdsgruppe herom, som primært vil have fokus på udviklingssamarbejdet i formandskabet. Arbejdsgruppen har givet input til GF's prioriteter ind i formandskabet, som er reflekteret i den foreslåede strategi. Rebekka fortalte at der med de ekstra ressourcer er ansat to nye medarbejdere, der starter til marts, og gennemgik herefter de strategiske mål og planlagte aktiviteter.

SG pointerede, at det også kan være et stort arbejde for GF at følge, og drøftede mulighederne for indflydelse op mod arbejdsindsatsen. Det blev fremhævet som vigtigt, at GF's bidrag skal være dagsordensættende og ikke bare faciliterende. Mette tilføjede at EU-bevillingerne giver flere ressourcer til at civilsamfundet kan engagere sig i EU, og at EU-formandskabet er en anledning til at positionere civilsamfundet. Rebekka gav et konkret eksempel med en planlagt konference, der sammenkobler udviklings-, udenrigs- og sikkerhedspolitik, og er et godt eksempel på at EU-formandskabet er et mulighedsrum for civilsamfundet, hvor der kan rykkes noget, der ellers ikke er adgang til.

SG godkendte det videre arbejde om EU-formandskabet ud fra præsentationen af den foreslåede strategi.

Udviklingspolitisk strategi

Rebekka delte seneste nyt ift. processen omkring ny udviklingspolitisk strategi, som fortsat forventes færdig inden den nuværende udløber. Overordnet forventes der samme retning som i den nuværende strategi 'Fælles om Verden', inkl. sproget om demokrati og menneskerettigheder, samt tværgående fokus på finansiering, økonomisk diplomati og klima. Der kommer en deadline for skriftlig høring, men allerede nu inviteres der til at indsende.

Rebekka henlede opmærksomheden på en bekymring ift. finansieringen af de foreslåede 4 procent til forsvarsbudget og hvad det betyder for udviklingsbistandens størrelse på 0,7 procent, og præsenterede forskellige strategier til at håndtere denne bekymring.

Rebekka bad herefter om input fra SG ift. retningen for arbejdet med økonomisk diplomati.

SG drøftede økonomisk diplomati ift. f.eks. blended finance og erhvervsamarbejde, og så det ligeledes som et udenrigspolitisk instrument. SG fremhævede at presset på demokrati og menneskerettigheder bør stå mere klart frem end økonomisk diplomati, og at GF i stedet bør vise et etisk og værdimæssigt kompas. Der var forslag om et modnarrativ eller komplimenterende narrativ – f.eks. socialt diplomati eller hverdagsdiplomati – med argumentation om at civilsamfundets styrke netop er det mellemfolkelige. I tilføjelse hertil blev der nævnt rettighedsarbejdet samt et globalt syd-perspektiv, hvor civilsamfundet kan være brobygger. Det

	ville også tale ind i og kunne lægge sig i forlængelse af hvordan Danmark har løftet den sociale dimension af klimapolitik. SG bemærkede at civilsamfundet nok også bliver nødt til at tænke i finansieringstermerne med vægtningen af at fremme vækst og erhvervspolitiske interesser. Dog giver det også muligheder ift. at få flere og andre aktører til at løfte rettighedsdagsordenen. Rebekka takkede for SG's input, som sekretariatet ville tage med i det videre arbejde.		
8	Siden sidst • Årskonsultation UM • Kort evaluering af generalforsamlingen	Mette Müller Kristensen	Orientering og input
	<u>Generalforsamling</u> Kristine bad indledningsvist SG om at melde tilbage på generalforsamlingen fra november 2024, som blev rykket fra sidste møde. SG havde følgende input: • Generelt var generalforsamling ualmindeligt godt afviklet. Der var en god rammesætning, og fællessang med klaver fungerede godt – ligesom fredsliljerne, man igen kunne tage med hjem. • Behandlingen af vedtægterne blev drøftet ift. input hhv. før og på dagen. Dels besværliggjorde det processen, men samtidigt blev det fremhævet som vigtigt at man på en generalforsamling kan komme med forslag. • Det var godt at SG selv bidrog til programmet, og at der blev sat ansigter og stemmer på SG. • Der var forslag om at tænke i noget, der kan engagere deltagerne mere. <u>Årskonsultation UM om GF's grundbevilling og Claim Your Space</u> Mette fortalte at årskonsultationen med UM var gået godt, og havde afstedkommet flotte kommentarer til arbejdet – bl.a. om GF's styrkede position som en vigtig samlende og katalyserende aktør med stærk legitimitet, og det blev nævnt, at GF var en værdsat samarbejdspartner. Der blev fulgt op på reviewet fra 2023, hvor få ting stadig er i proces. Rent formelt blev beretningen og regnskabet for 2023 godkendt, og det samme gjorde budgettet og det strategiske oplæg for 2025. Beretningen fik ros for både at være læsevenlig og læseværdig, og der havde været en god drøftelse af hvordan effekten af arbejdet måles og formidles. Mette fortalte at forslaget om at skærpe det tematiske fokus for Puljen for Kapacitetsudvikling blev taget godt imod, og dialogen herom ville fortsætte. Hun afsluttede med at sige, at fornemmelsen af at GF står stærkt med en styrket position i høj grad blev anerkendt. SG kvitterede for tilbagemeldingen, og ønskede tillykke med roserne.		
9	Planlægning af styregruppeseminar d. 17-18/3	Kristine Mærkedahl Jensen	Orientering og input
	Kristine fortalte at seminaret for SG d. 17.-18. marts var ved at tage form. Seminaret afholdes på Pension Kildegaard i Tisvildeleje, og foruden ordinære punkter og en drøftelse af SG's rolle, arbejdes der pt. med følgende indhold: • Rettigheder; civilsamfundet under pres samt GF's rolle og kig ind i fremtiden • Fremtidsscenarier; både positive og negative, og hvordan GF og medlemmer kan agere i forskellige fremtidsscenarier • Indflydelse; igangværende politiske processer, herunder en præsentation og drøftelse af NCG-rapportens resultater • Personlig ledelse; faciliteret af os selv, evt. med fokus på shifting the power • Evt. eksternt oplæg om verdenssituationen SG foreslog at tage hånd om verdens tilstand og den geopolitiske situation og en drøftelse af hvordan SG/GF/civilsamfundet skal forholde sig til en ny verdensorden, evt. med en analyse af fremtidens NGO. Konkret var der forslag om at høre fra amerikanske organisationer/fonde, Elsebeth Søndergaard Krone eller Marie-Louise Wegter fra UM, Rune Lykkeberg/Bo Lidegaard samt Hugo Slim. Nogle af emnerne kunne evt. behandles i form af TED talks. Kristine takkede for input, og opfordrede SG til fortsat at byde ind de kommende uger.		
10	Evt.	Kristine Mærkedahl Jensen	Evt. input
	Der var intet til eventuelt, og Kristine lukkede mødet.		